

Adres dla przekazów pocztowych (vales postaes), listów poleconych (registrados) i pieniężnych:

„GAZETA POLSKA”

rua Aquidaban 87

Curitiba — Paraná.

Caixa postal B.

Agent na Kurytybę i okolicę: Jan Faucz, rua America.

Przedpłata wynosi:

Table with subscription rates: Rocznie 8 milrs., Półrocznie 4, Dla Argentyny 7 pesów pap., etc.

Prenumeratę przyjmują P. P.:

Table listing subscribers: Jan Faucz, Zygm. Majewski, Józef Domański, etc.

W Argentynie: W. Ks. Władysław Zakrzowski, Calle Paraguay 3901 — Buenos Aires

W Ameryce Północnej: W. Ks. Hagspiel Techny (Mis. Marya). — Illinois.

„Obowiązkiem jest katolików wszystkie gazety katolickie usilnie popierać”. (Słowa z listu Ojca św. Leona XIII).

HR. KRZYSZTOF MIEROSZOWSKI.

Religijna Obojętność powoduje zobopólny wyzysk wśród ludzi.

(Dokończenie)

To samo odnosi się do „myślicielek t. zw. wolnych”. Czy z tych pań, mających prócz pięknej twarzyczki, jeszcze majątek, stroje i brylanty — czy która od...

śmierć męczeńską poniósł, którego imie milionom służy za pociechę? Bezcieszczyjący panieć Chrystusa nie może być przyjacielem ludu!

Duch, idea religijna, jest zarówno konieczną dla dobra jednostki i społeczeństwa — obojętność zaś tak jednostce jak społeczeństwu przynosi szkodę i ujmę materialną i moralną.

Ciceron, ten poganin-geniusz powiedział: Widziano miasta, które zdołały się obronić przed nieprzyjaciółmi, mimo że nie były otoczone obronnymi wałami — ale nie widziano takich, które by się ostały bez religii! Wielki ten mędrzec nie mógł sobie wyobrazić społeczeństwa ateistycznego lub obojętnego w wierze, co w praktycznym zastosowaniu na jedno wychodzi. Znał bowiem zbyt dobrze serce ludzi i wiedział ile w tem sercu pomieścić się może zła, nieczystości, głupoty. Biedne serce! Ciceron również dobrze wiedział, że tylko religia jest w stanie opowiadać te wszystkie złe instynkty, co zawsze są gotowe sprowadzić człowieka z drogi sprawiedliwości i obowiązku. Szukał też i badał z zajęciem wśród znanych wówczas narodów, czy nie znajduje ludu, miasta choćby najmniejszego, któreby nie wyznawało religii, żadnej nie podlegało o wierze. Taki-go miasta, takiego narodu Ciceron, jak sam zaznaje, nie znalazł. Badał on historię — a ta mu wskazała że zawsze i wszędzie, religia była przedmiotem, najpierwszą podwaliną każdego społeczeństwa. Również przekonała go historia, że upadały narody i zwradniały się z chwilą gdy idea religijna, gdy potrzeba wiary w nich zmalała i zastygła. Widział Ciceron opór Grecji stawiony zwycięsko...

perskiej nawale, wtedy też duch religijny panował po wszystkich miastach i osadach — widział również tę samą Grecję podbitą potem przez macedońskiego króla, znoszącą tyranję najrozmaitszych satrapów Alexandara; widział jak utraciła swą wolność na zawsze — gdy umysł ludu poddały się filozofom, wolnomysłnym szydzącym z wiary i religii. Widział Ciceron ten lud, ongi tak wielki — z chwilą opuszczenia wiary, jak popadł w hypokryzję, kłamstwo i szalbierstwo. Chociaż poganin, jednak Ciceron zdrowo przyczyny i położenie osądził a konkluzją badania było: „Widziano miasta, które zdołały się obronić przed nieprzyjaciółmi, mimo że nie były otoczone obronnymi wałami, ale nie widziano takich, któreby się ostały bez religii!”

Za dni naszych ludzie odważni a przedsięwzięczy, nie obawiali się zapuścić w tajemnicze i najgłębsze afrykańskie pustynie, badając je wszędy i wszędy. O toż, wśród mnóstwa tych ludów dotychczas nam nieznanymi, ani jednego nie odkryto, który by był pozbawionym religii. Co prawda, były one rozmaite, zadziwiające pojęciami, mniej lub więcej rozsądnymi, mniej lub więcej despotycznymi — ale zawsze były to wyznania, była taka lub inna, ale zawsze religia. Wiara w Boga lub Ducha złego. Bez tego uczucia bowiem człowiek obyć się nie może. Opuści jedną, to musi przyswoić sobie drugą. Człowiek jest stworzeniem tak słabym, a otoczony tylu niebezpieczeństwami, tylu tajemnicami, że instynktownie szuka oparcia, podpory, rady, któraby rozum jego przewyższyła. Też potrzebie każdy uleż musi, ona zwycięża każdego. Co zaś jest ciekawem, że wolnomysłni, często bardziej są zabobonnymi od wielu innych. Oni wierzą i poddają się gusłom, głosząc równocześnie, że w nie nie wierzą. Choćby tylko wspomnieć o „wirujących stolicach”, o spirytyzmie i t. p. w. i. Znaną mi była n. p. pewna wolnomysłna, może nawet masonka, — ta pani miała zawsze...

GROBY SYBIRSKIE

czyli

Tajemnica zamku carskiego.

(12)

Huczna muzyka rozbrzmiewała po święte cznie przybranych salach tonących w morzu światła. Goście, którzy się tu zebraли, jaśnieli od brylantów, złota i jedwabiu. Składali się oni też z najznakomitszego towarzystwa stołecznego miasta, i najwyższych dostojników, otaczających tron carski, z najpiękniejszych kobiet, które mieścił w sobie rozbawiony Petersburg.

Bezstannemu sędziemu z truchłością przyszyby rozstrzygnąć, której z tych pięknych pań należałoby się nagroda piękności.

Chociaż nic, nie wahałby się i nie ociągłaby się z pewnością, gdyby zobaczył tę wspaniałą, ciemnowłosą główkę, osadzoną na łabędziej szyi, młodej, wybujałej i lśniącej pięknością kobiety. Główna ta, z cudownym obliczem i z dużymi ciemnymi rzęsami przykrytymi oczyma, z purpurą ust, z poza których połyskiwały dwa rzędy równych, białych zębów, główka ta zdawała się służyć za model malarzowi czarownego obrazu przedstawiającego najpiękniejszą swego czasu kobietę na kuli ziemskiej, hrabinę Potocką. I w całym Petersburgu porównywano rzeczywiście panią Bojanowską co do piękności z tak słynną niegdys jak była Potocka. Pani Bojanowska, której mąż jak wiemy, skazany był na przymusowe roboty w sybirskiej kopalni srebra, nie zrzuciła jeszcze z siebie ubioru wdowiego, czarnego koloru Czarna suknia opinała jej kształtną, wysmukłą postać pozostawiając tylko ramiona i biust wolnymi, tylko o jej bujne, czarne włosy okręca się dyadem bogato...

wysadzary brylantami i innymi drogimi kamieniami.

Melancholia wyryła się na obliczu pięknej kobiety, nie uśmiecha się prawie nigdy, spogląda poważnym wzrokiem, a gdy czasem przelotny uśmiech zaigra na pięknie wykrojonych ustach, umie go zawsze powściągnąć. Fedora Bojanowska ani na chwilę nie pozostaje samą, rój wielbiceli otacza ją każdej chwili i każdy stara się uzyskać choćby jedno spojrzenie, choćby jedno słowo nadobnej wdowy. Celem każdego z nich jest pozyskać miłość Fedory, lecz każdy z nich musiał sobie w duszy przyznać, że ich uwielbianie i hołdy daremnem są trudem, gdyż młoda wdowa bynajmniej nie okazywała chęci, rozłączywszy się na zawsze z pierwszym mężem wskutek jego zesłania, pojął innego. A jednak jak pożądana jest ta kobieta! Jest piękna, zachwycająco piękna, a gdy chce, może rozmową swą tak człowieka osiłić, że ten prawie od zmysłów odchodzi. Lecz nie tylko jest piękna, jest także bogata, musi nią być, jakżeż bowiem mogłaby opędzić niesłychany, prawie bajeczny przepych, w którym żyje?! Posiada własny pałac na brzegu Newy trzymając wspaniałe wozy i wydaje zabawy, przewyższające przepychem zabawy wydawane przez rodzinę carską. Taka kobieta tworzy naturalnie środkowy punkt towarzystwa, w którym się obraca i najdosłojniejsi mężowie czuli się szczęśliwymi, gdyby mogli pojąć ją za żonę. Lecz Fedora zdaje się być obojętną na wszelkie hołdy i z prawdziwą nienawiścią uciekała każdego wieczora od gromady swych zalotników lżej oddychała, gdy jej się udało dostać do jakiejś pustej części ogrodu zimowego.

Zimowy ogród w pałacu wielkiego księcia był rzeczą godną widzenia. Składał się z hali spoczywającej na wyniosłych marmurowych słupach, otrzymującej światło z góry wieczorem zaś oświetloną magicznie. Przycimione, blade niebieskie światło padało na ziemię zamie-

niałą w trawiasty kobierzec i otaczało czarowym blaskiem zieloność egzotycznych drzew, ustawionych malowniczo między filarami. Wysockie palmy tworzyły rodzaj nyz i tu poustawiano małe złoczone taburety i stoliki, ażeby pragnący spokoju mogli się tu schronić.

Do jednej z takich nyz, a była to trzecia od wejścia, śpieszyła piękna wdowa Bojanowska, lecz zaledwie usiadła i opuściła uroczo główkę na pełne miękkie ramię, zasumiała liście, ogromne zwisające gałęzie palmy odchyliły się i jakiś człowiek podszedł do niej.

Widokiem jego nie była bynajmniej Fedora zdziwioną i szeptem zapytała przybyłego:

— Powiedziałeś pan, gdyśmy podczas tańców obok siebie przebiegali, że musisz ze mną niespostrzeżenie mówić i będziesz tutaj na mnie czekał. Cóż słyszał Kardow, spodziewam się, że przynosisz mi dobrą wiadomość?

Kardow, ulubieniec carski, który wprawdzie wbrew woli księcia, ale na wyraźny rozkaz cara znajdował się między gośćmi, wzruszył ramionami i rzekł: — Sprawia mi to przykrość Fedoro, że muszę zakłócać weselość pani, wśród zabawy. Lecz nie mogę wyjawić wiadomości: która dla pani, nie chciałem powiedzieć dla nas obojga, jest wielkiej wagi.

Fedora podskoczyła przestraszona, na twarzy jej malowało się przerażenie i bojaźń.

— Na miłość Boską, Kardow — zawołała blada jak trup — czy tyczy się to Bojanowskiego, może umarł w Sybirze? Wstrząsasz głowę więc żyje jeszcze, znajduje się więc jeszcze w kopalni srebra?

— Uciekł — rzekł głucho dyrektor policyi.

— Uciekł? — krzyknęła Fedora — on uciekł, uciekł z kopalni, pomimo, że go pod ziemią w grobie żywych przykuto za ręce i nogi skały, jak mię pan przynajmniej zapewniałeś, Kardow — więc odzyskał znowu wolność, więzień katoggi, który jak słyszałem z pańskich ust, przez suchoty był już prawie zabity?

— Uciekł — przerwał Kardow, z ponurością wyciągniętymi brwiami — i dla mnie jest to również niepojętym. Lecz niestety nie możemy wątpić w prawdziwość tej wiadomości, otrzymałem ją w urzędowym doniesieniu, lecz dotychczas nie wie nikt o tem prócz mnie, nawet carowi nie zdałem jeszcze z tego sprawy. Bojanowski utworzył spisek między więźniami kopalni, uplanowano zamordowanie kapitana Nikolina, komendanta i uwolnienie wszystkich więźniów.

— I podobny czyn był możliwym? — zawołała Fedora — ha, ha, w takim razie okropności Sybiru są kłamstwem, gdyż więźniowie używają za wiele wolności.

— Spisek się nie udał — mówił dalej Kardow nie zwracając uwagi na zarzut pięknej kobiety — o tyle przynajmniej, o ile miał wrócić wolność skazańcom. Bojanowski jedynie zdołał umknąć. Wszystkich innych ujęto i sprowadzono napowrót do kopalni. Zamordowanie Nikolina również się nie udało, zrąniono go wprawdzie ciężko, jednak rana ta nie spowodowała śmierci, jest nawet w drodze do Petersburga w celu leczenia się.

— Co mię Nikolin obchodzi! — zawołała Fedora z patającymi oczyma i drżącym głosem — może żyć albo umrzeć to mi jest obojętne; lecz Bojanowski jest wolnym i znajduje się może, właśnie w tej chwili gdy my tutaj rozmawiamy, w drodze do Petersburga — ach, Kardow, ciarki mię przechodzą gdy pomyślę, że mogłabym go spotkać, że musiałabym mu stanąć przed oczyma!

Złamana padła na krzesło.

Kardow schylił się nad nią, oczy jego pały ogniem namiętności, a na twarzy zwykłe tak zimnej, malowało się gorące uczucie miłości.

— Fedoro, męczysz się niepotrzebnie zupełnie tą bojaźnią — szepnął jej do ucha — chociaż Bojanowski jest wolnym, to jednak dużo czasu upłynie nimby się mógł dostać do...

Z Parany.

Tres Barras. Dnia 21 czerwca o godz. 1 po południu odbędzie się inauguracja domu polskiego towarzystwa «Biblioteka Polska». Towarzystwo nabyło od Lumber kompanii 2 loty w centrum miasteczka przy Avenida Central nr. 1 i 2 róg ul. Treze de Maio. Posiada 2 fronty z których jako główny ma plac centralny posiada 30 metrów długości a boczny 40 metrów. Obecnie na 21 będzie ukończony dom i o ile środki finansowe pozwolą otwarta zostanie polska szkoła. Towarzystwo liczy 30 kilku członków którzy gorliwie pracują nad rozwojem towarzystwa. Biblioteka zaopatrzone jest w kilkaset dzieł częścią ofiarowanych częścią zakupionych. Wobec kilku narodowości tu nagromadzonych, Polacy pierwsi zdobyli się na założenie towarzystwa i przy niezwyklej energii dopięli zakupna placu o obszarze 1.200 metrów kwadratowych i w stosunkowo bardzo krótkim czasie zbudowali własną siedzibę. — To też Polacy z Tres Barras zasługują na pochwałę za ich otwartość na cele patrioteczne. Jest nadzieja że i przyszła szkoła polska będzie się cieszyć poparciem tutejszych rodaków.

Na cele towarzystwa jest następujący zarząd:

Ludwik Sczerbowski prezes, Franciszek Majewski wice prezes, Karol Czech sekretarz, bibliotekarz Andrzej Urbański skarbnik, Józef Pruchniak zastępca skarbnika, Zygmund Nowakowski, komisya rewizyjna Aleksander Witkowski komisya rewizyjna, Mikołaj Kozłowski, komisya rewizyjna. Korespondent.

Program. Inauguracji domu polskiego towarzystwa «Biblioteki Polskiej» w Tres Barras która odbędzie się dnia 21 czerwca 1914: O godz. 1 po południu akt inauguracyjny. Stosownie przemowy co do tej uroczystości tak z grona członków jak z sz. gości.

Rozegranie loteryi fantowej, z której dochód przeznaczony jest na cele towarzystwa. Wieczorem zabawa taneczna.

Prosimy sz. rodaków o jak najliczniejsze stawienie się na tę uroczystość.

Zarząd.

Znów fanatycy!

Skoro tylko usunął się generał Mesquita wraz z wojskiem federalnym, poczęli się fanatycy na nowo gromadzić i dziś napadają w dalszym ciągu okolice Canoinhas, Tres Barras, Timbó i Rio Negro.

Pierwszą ich wyprawą po ustąpieniu wojsk Mesquity, był napad na fazendę św. Leokadyi. Majątek ten jest własnością p. Artura de Paula, który w obawie przed napadami wyjechał do Kurytyby, zostawiwszy na fazendzie syna swego Zacharyasza.

Pewnej nocy wpadli fanatycy na podwórze domu. Zacharyasza ranili ciężko a przyjaciela jego położyli trupem, poczem obrabowali doszczętnie cały dom.

Firma kurytybska Hauer i Bracia, otrzymała w piątek dnia 12 b. m. telegraficznie wiadomość, że statek jej «Palmas» został napadnięty przez fanatyków ukrytych nad brzegami rzeki Iguassu.

Z Kurytyby, Ponta Grossy i z Port Uniao wysłano silne oddziały policji do tych miejscowości.

S. Mateusz. W zeszłym tygodniu odbyła się uroczysta inauguracja oświetlenia elektrycznego w tutejszem mieście. Szczególne uznanie za skutecznienie tej dla miasta dogodności, należy się p. Hollmannowi, który na mocy kontraktu z miastem zaprowadził i utrzymywać będzie własnym kosztem elektryczne oświetlenie.

Palmeira. Dnia 8 czerwca zmarł tu jeden z najstarszych księży w Paranie, ks. Joao Baptista de Oliveira, mając około 70 lat życia a kilkadziesiąt lat kapłaństwa.

Zmarły był proboszczem w kilku znaczniejszych miejscowościach Parany pozostawiając wszędzie po sobie jaknajlepsze wspomnienie.

Cześć Jego pamięci!

Ponta Grossa. W jednym z większych tutejszych hoteli skradziono podróżnemu z walizki 5 kontów.

Ponta Grossa. W odległości 15 minut jazdy kolejną od Ponta Grossy istnieje duży warsztat kolejowy t. zw. «Officinas», dający zatrudnienie licznyemu miejscowemu robotnikom.

W ostatnich czasach puszczone pogłoskę, że fabryka ta ma zostać przeniesioną do S. Paulo lub Kurytyby. Wywołało to w mieście ogromne rozgoryczenie.

Mieszczanie z Ponta Grossy odbyli w tej sprawie zgromadzenie gdzie wybrano komitet mający sprawdzić wiarygodność tej pogłoski. Komitet wysłał żę rzeczywiście kilka maszyn z fabryki «Officinas» przewieziono do Kurytyby. Lecz naczelny majster upewnił komitetowych że mimo tego fabryka pozostanie nadal w Ponta Grossie. Upewnienie to uspokoiło nieco zainteresowanych.

Monte Alegre. (obok Palmeiry) Szef policji otrzymał wiadomość, że trzech nieznajomi ludzie napadli i ciężko zranili kolonistę Wojciecha Ćwikowskiego, poczem zbiegli bez śladu.

Kolonia Serrinha (Araucaria)

Szanowna Redakcyo!

Prosimy o umieszczenie w ramach swojego poczytnego pisma tych paru słów: Dnia 1 Lutego zostało założone u nas towarzystwo «Wzajemna Pomoc». Zarząd wybrano następujący:

Prezes, Franciszek Karpiński, wice prezes Jan Trybek, kasyer Jan Kulka, sekretarz Wojciech Kulka, kontrolorzy: Kazimierz Sakowicz, Stanisław Łopata i Walenty Kleńk. Wszystkich członków jest 33.

Towarzystwo sprawiło już swój sztandar pieczęć i wszystkie tymczasowe przybory. Celem tego towarzystwa jest wybudowanie domu szkolnego. Zebrania tymczasowo odbywają się w domu partykularnym ponieważ swojego budynku jeszcze nie mamy dnia 31 Maja urządziliśmy zabawę wraz z loteryją fantową w domu p. Kazimierza Sakowicza w której wzięli udział liczni rodacy nawet ze sąsiednich kolonii. Od godziny trzeciej zaczęto fany wydawać, co potrwało aż do godziny szóstej wieczorem. Potem zaczęła się zabawa taneczna przy której się bawiono wesoło i ochoczo aż do trzeciej po północy.

Sprawozdanie kasy ze zabaw i wkładkowe od lutego do czerwca stwierdza że mamy przeszło 400.000 milów. Jeżeli nam Bóg dopomoże to na rok 1915 mamy zamiar wybudować budynek szkolny który będzie własnością towarzystwa.

Zarząd.

Z Kurytyby.

Z Kongresu.

Kongres parański ukończył swe obrady dnia 15 b. m. Wiceprezydent dr. Camargo podziękował uroczystie deputowanym za ich patrioteczną pracę w ostatniej sesji kongresu.

Mimo nieporozumień i kłótni stronnictwa udało się kongresowi przeprowadzić dwie korzystne uchwały. Pierwszą było uchwalenie nowego banku, drugą ustalenie taryfy opłat przy «barreirach».

Na dyety dla deputowanych w przeciągu tej dziesięciodniowej sesji, wydał rząd parański 20.300\$000.

130 żołnierzy federalnych pod komendą oficera, przybyło z Rio, by udać się w dalszą drogę, przeciw fanatykom.

Grono zamożniejszych obywateli kurytybskich, Brazyljan, zamówiło w Europie figurę św. Gerardego, która ustawioną zostanie przy jednej ze ścian bocznych tutejszej katedry.

W ulicy Silva Jardim przyszło do krwawej bójkii na noże między żołnierzami federalnymi i policyjnymi. Jeden żołnierz policyjny został zraniony w głowę, zaś żołnierz federalny odniósł ciężką ranę w plecy.

Dwa tutejsze młyny herwanty zostaną prawdopodobnie przeniesione do Argentyny. Dzieje się to na niekorzyść parańskiego handlu herwą, któremu czemraz większą konkurencyę wytwarza Argentyna.

Ostatnie wiadomości.

Stolica Albanii zdobyta!

Rzym. Ostatnie telegramy donoszą o zdobyciu przez powstańców albańskich miasta Durazzo.

Powstańcy z Albanii południowej, zreorganizowani przez greckich oficerów, skoncentrowani w Elbassan uderzyli pod wodzą Arif Hikmeta niespodzianie, z kilku stron równocześnie, na stolicę Durazzo.

Komendę nad żandarmeryą broniącą stolicy, objął osobiście ks. Wied. Jednak w chwili rozstrzygającej zdradzili Malissorowie, złożyli broń i opuścili ks. Wieda. To przechyliło szalę zwycięstwa na stronę powstańców.

Ks. Wied pobity został na głowę i wyparto z miasta. Wszyscy oficerowie komenderujący żandarmeryą dostali się do niewoli a wojska powstańcze zajęły w tryumfie stolicę Albanii — ostatnią pozycję ks. Wieda.

Ucieczka ks. Wieda.

Paryż. »Echo de Paris« jest zdania, że ks. Wied przegrał sprawę swą na całej linii. Po zdobyciu Durazzo przez powstańców uciekł na pokład włoskiego pancernika by więcej nie wrócić do Albanii.

Grecko-turecka wojna?

Ateny. Wybuch grecko-tureckiej wojny uważają tu za nieunikniony. Prześladowanie poddanych tureckich na ziemiach przez Grecyę zdobytych, jakoteż nierozstrzygnięta kwestya wypis Egejskich, przyspieszą katastrofę.

Od redakcyi.

Nowym prenumeratorem, którzy zamówią gazetę naszą od półroczu, wysyłemy na żądanie za darmo poprzednie numery z powieścią, »Groby Sybirskie«.

Prenumeratów naszych, którzy zapłacili prenumeratę za rok 1914 a kalendarza na rok ten nie otrzymali — prosimy o zawiadomienie nas a kalendarz wysłamy bezpłatnie.

Panu Bilikowi z Ponta Grossy donosimy, że list dla p. Piotra Kozieta odebrano w redakcyi.

LISTY, od dawna w redakcyi się znajdujące, mają do odebrania p. p.: Zygryd Pleszyński, Piotr Koziel, Otto Starke, Maryanna Bielaniowicz, H. Peters, Franciszek Capé, Agnieszka Polak, Antoni Trusz, Franciszka Jarosz.

Ziemia na sprzedaż

na kolonii Lamonii, 6 akrów w cenie bardzo przystępnej.

Wiadomość u p. Jana Faucza Kurytyba rua Amerika.

Bardzo tanio!

Jest do sprzedania 6 akrów ziemi w odległości 1 km. od stacyi Tamandaré.

Ziemia jest ogrodzona, dom nowy, kityta dachówka studola blachą, studnia na miejscu; jest też kamieniołom wapienia dający dochodu 200.000 miesięcznie.

Blizsza wiadomość w redakcyi.

Akuszerka

dyplomowana z Warszawy
Adela Gross

przyjmuje zamówienia w swej specjalności
ulica BRIGADEIRO FRANCO Nr. 49
(róg Commendador Araujo)

Fabryka

ram d) obrazów, oraz skład zwierciadeł, obrazów i mebli.

BERNARD GROCHOCKI
Kurytyba — rua America 85.

Wykonuje się wszelkie roboty starannie, po cenach umiarkowanych.

Ziemia na sprzedaż

Każdy lot po 10 akrów.
W municypium Palmeira w pobliżu stacyi NOWA RESTINGA jest na sprzedaż 400 akrów ziemi wybornej jakości dla rolników, w najniższej cenie.

Blizsza wiadomość w Kurybie przy pl. cu 19 de DEZEMBRO Nr. 10 naprzeciw nowej merkady.

Pierwszą polską

szkołę muzyki, śpiewu i języka francuskiego
otwiera p. Marya Ficińska, nauczycielka z Warszawy

Kurytyba, ulica Dr Muricy nr. 149.

Dmytro Burmij rodem z Buczacza, Galicya, żonaty, wyjechał przed 5 laty do Parany, pozostawiając żonę i dziecko.

Ktoby wiedział obecne miejsce pobytu wyżej wspomnianego, raczy donieść konsulowi austro-węgierskiemu w Kurytybie Caixa. 33.

Niezwykła okazya!

Place pod budowę w centrum miasta są bardzo tanio do sprzedania. — Jeden z tych placów sprzedaje się z bardzo ładnym drewnianym domem.

Wszelkich informacji udziela się na **Praca General Ozorio N. 16**

Polak, władający prócz rodzimego niemieckim i portugalskim językiem poszukuje miejsca jako nauczyciel, caixeiro lub t. p. Wymagania b. skromne. Wiadomość w Red. Gazety Polskiej w Brazylji.

400 akrów ziemi na sprzedaż lub do wydzierżawienia pod bardzo korzystnymi warunkami.

Blizsza wiadomość w **Campo Largo** u właściciela p.

D. de Oliveira Portella

Roman Czurach poszukuje sąsiada z Rano, gub. Tobolskiej z Syberyi, Achrenea Fiederenkę, który ma przebywać w Rio Grande do Sul. Prosi o podanie jego adresu do redakcyi „Gazety Polskiej” lub Rua GRACIOSA Nr. 123.

KAMIENIE MLYNSKIE — tutejsze krajowe są na sprzedaż. Blizsza wiadomość w Redakcyi »Gazety Polskiej«.

Maryanna Ratkowska, zamieszkała na kolonii Lucena, municypium Itayopolis, poszukuje swego syna Józefa Ratkowskiego, lat 25, który przed pięćmi laty poszedł na robotę do kolejki i od tego czasu żadnej o nim nie ma wiadomości. Gdyby który z szanownych czytelników «Gazety Polskiej» wiedział o miejscu pobytu wyżej wspomnianego Józefa Rutkowskiego, uprasza się o łaskawe powiadomienie albo też za pośrednictwem «Gazety Polskiej» albo też wprost pod adresem: Maryanna Ratkowska, Itayopolis (Lucena) Paraná.

Tanio do sprzedania **wózek**
o dwóch kołach na rysorach, mało używany w zupełnie dobrym stanie.
Cena 220\$000. Blizsza wiadomość w red. »Gazety Polskiej«.

Potrzebny jest czeladnik rzeźnicki, znający się dobrze na wyrobach sklepowych. Zgłosić się może do Ant Wolski & C. rua 15 Novembro 1027, Pelotas est. Rio Gr. do Sul.

10 lotów ziemi
wraz z domem murowanym na stacyi **Henorio Gugel** w odległości pół godziny jazdy od Rio de Janeiro, jest do sprzedania. Blizsza wiadomość na miejscu u właściciela JÓZEFA STĄNCZYKA.

Sztuczne nawozy
pod żyto są do nabycia u p. Zygmunta MAJEWSKIEGO — Batel 50, Curityba.

KURS PIENIĘDZY.	
Funt szterlingów	15.200
Dolar amerykański	3.100
Korona	0.643
Marka	0.756
Frank	0.610
Rubel w Kurytybie	1.500
Peso pap.	1.500

Baczność Rolnicy!

Skoro chcecie osiągnąć obfite plony, musicie wprowadzić do gleby te materiały pokarmowe, które jej rośliny odebrały. To uskutecznią się najłatwiej przez zastępowanie naszego **sztucznego nawozu**, który okazał się wszędzie jako w y b o r n y i przysporzył niezrównane wyniki. Nasze szluczne nawozy, a przedewszystkiem

GOTOWE MIESZANINY

pod żyto, owies, jęczmień, pszenicę, mliżę, warzywa, drzewa owocowe, wino, kwiaty i t. d. złożone są ze składników, które naukowo zbadane, odpowiadają w zupełności praktycznemu zastosowaniu i tutejszym potrzebom gleby.

Prosimy nie wzięć zamiast naszych chemicznych nawozów lichych naśladownictw, które odrzucić należy i zwraca się uwagę na naszą markę ochronną, która na każdym worku uwidoczniła jest znakiem (Pik - As).

Fernando Hackradt & Cia - Curitiba.

Kantor i skład: Avenida Vicente Machado 21 23
Skrzynka poczt 15 - Adres telegr.: „Hackratos“

Posiadamy na składzie znakomicie udające się żyto letnie na zasiew.

Krawiectwo artystyczne.

Zawiadamiam Szan. Panów obywateli kurytybskich i kolonistów, że się wykonują roboty rozmaite, po cenach przystępnych i umiarkowanych.

Kto sobie życzy mieć ubranie dobrze i gustownie odrobione niech się zgłosi do krawiectwa artystycznego.

Rua Aquidabam N-o 49.
Piotr Gapski i Brat.

Jedyna w Paranie

**POLSKA FABRYKA PAPIEROSÓW
I TUTEK,**

IMPORT TYTONI

z pierwszorzędných fabryk

**L. Szczerbowski
W TRES BARRAS — PARANA**

Poleca Szan. Publiczności swe wyroby tyto niowe, jakoto papierosy z ustnikami:

„RIO TIGRE“ mieszanina z tureckim tytoniem.
„TRES BARRAS“ tytoń goyano, z tureckim.
„NORTAN“, „IDEAL“, „LUXO“.

Fabryka nagrodzona na wystawach kilkoma medalami.

Dla PP. Kupców odpowiedni rabat.

Popierajmy polski przemysł!!

Dom na sprzedaż

Przy ulicy IVAHY róg ulicy Buenos Aires. Wiadomość na miejscu.

Tomasz Swider.

KRAWIECTWO POLSKIE.

Zawiadam niniejszem klientelę moją oraz Sz. Publiczność, że warsztat mój krawiecki przeniosłem z ul. Comendador Araujo do domu własnego przy ul. Saldanha Marinho nr. 129, obok rogu ulicy Visconde de Rio Branco.

Wszelkie zamówienia w zakres krawiectwa wchodzące, wykonuję gustownie, trwale i elegancko, po cenach umiarkowanych. — W razie potrzeby wykona się ubranie w 24 godzinach.

Posiadam wielki wybór materii na ubrania różnego gatunku i w różnych cenach.

Ubranie z kazemiry od 60\$000, sak palto od 55\$000; korta na spodnie i kamizelki najnowszej mody.

Liczę na poparcie Rodaków

Fr. Kurecki.

Loty doskonałej ziemi, do wyboru po 10 alkerów, są do sprzedania na fazendzie „Floresta“ między stacją kolejową Fernandes Pinheiro a miasteczkiem Imbituva (Cupim).

Obfitość herwy i drzewa budulcowego. Wkrótce przecinać będzie sam środek fazendy linia kolei żelaznej do Gguarapavy. Dwa tartaki z gotowym materiałem budowlanym na tejże fazendzie. Na życzenie stawia właściciel fazendy domy na warunkach nader przystępnych. Bliższe szczegóły u p.

ABILIO DE BASTOS „Fazenda Floresta“ poczta Imbituva

lub u właściciela p.

ZACARIAS DE BASTOS — IMBITUVA.

WARSTAT STOLARSKI

meblowy i budowlany

Jan Ulandowski

ul. Augusto Steinfeld 55.

W zakres prac wchodzi roboty drzwi, okien, schodów, jakoteż meble od pojedynczych do najwspanialszych, po wszelkich cenach.

Przyjmuje się obstalunki także i z poza Kurytyby.

Dziociom moim, cierpiącym na brak apetytu i bladą cerę dawałem

„Isis Vitalin“.

Już po upływie 2. tygodni mogłem zauważyć skutek. Dziś są dzieci moje zdrowe i czerstwe i jedzą, ku memu zadowoleniu, z największą ochotą. Polecam przeto „Isis Vitalin“ jako wyborny środek wszystkim moim przyjaciołom.

Itoupava (municipium Blumenau)
stan Santa Catharina.

Robert Sprung.

W redakcyi „Gazety Polskiej“ są do nabycia następujące

KALENDARZE na r. 1914

- 1) „Przyjaciel Rodziny Polskiej w Brazylji“ 700 rs.
- 2) „Kalendarz Maryjański“ 700 rs.
Mamy też na składzie:
 - 1) Tabliczki mnożenia, setka 2\$000
 - 2) Akty Szczeliste Odpustowe a 100 rs.
 - 3) Hr. Mioszowski „Zaraza anty religijna w prasie“ przedruk z „Gazety Polskiej“ a 300 rs.
 - 4) Śpiewnik kieszonkowy dla ludu i młodzieży przez L. Bieleckiego a 500 rs.
 - 5) Praktyczna gramatyka języka portugalskiego L. Bieleckiego a 1\$500
 - 6) Szkołka dla młodzieży. Część III a 1\$-00
 - 7) — — — — — Część IV a 1\$400
 - 8) Książki do nabożeństwa jak n. p. „Droga do nieba“ drobny druk a 1\$500
oprawa ozdobna a 3\$000
„Wianek Maryi“ a 3\$000
„Aniołek stróż“ dla dzieci a 500 rs.
Katechizmy ks. bisk. Likowskiego a 600 rs.
Kancjonały, Kropielniczki i obrazy Świętych.

Iraty

Fazenda de Matto Queimado

Zawiadamiam interesowanych, którzy kupili lub kupić zamierzają loty tej fazendy, że będę w Iraty dnia 20 czerwca, w celu przepisania papierów własności ziemi. Przed wyżej wymienionym dniem można papiery te dać przepisać w Kurytybie.

Kurytyba 26 maja 1914.

Ennio Marques

Karol Liszewski

przeniósł swój sklep z placu Zacharias na ulicę Retcliffe n. 7 naprzeciw szkoły „Oliveira Bello“ tuż obok placu Zacharias Sklep zaopatrzone obficie w wszelkie towary kolonialne.

Kupuje produkta rolne.

W nowym domu są także pokoje noclegowe dla podróżnych po cenach przystępnych.

AUSTRO-AMERICANA**Towarzystwo żeglugi parowej w Tryeście**

Najbliższe odjazdy statków z portu Santos do Barcelony, Neapolu, Tryestu.

„Sofia Hohenberg“	10 Czerwca	„Eugenio“	19 Sierpnia
„Alice“	17 „	„Alice“	28 „
„Francesca“	8 Lipca	„Sofia Hohenberg“	16 Września
„Columbia“	22 „	„Francesca“	30 „
„Laura“	29 „	„Laura“	7 Październ.

Wyżej wymienione parowce posiadają eleganckie kajuty dla pasażerów 1, 2 i 3 klasy. Linia ta jest najbliższą, najwygodniejszą i najtańszą dla podróżujących do krajów południowych oraz Austrii, Królestwa Polskiego i Rosyi. Cena jazdy z Santos do Tryestu 105\$000. Bliższe informacje i nabycie bitetów u Agenta

Ignacego Kasprowicza

Avenida Luiz Xavier 28, róg Praça Ozorio.

Dr. Szymon Kossobudzki

przeprowadził się

na ulicę Comendador Araujo (Matto Grosso nr. 8. Przyjmuje od 1 do 4 po południu. Telefon nr. 537.

Sprzedaję ziemi

Sprzedaje się ziemia powyżej Stacji Roxorois blisko kolei E. de ferró S. Paulo Rio Grande, specjalne loty ziemi, nadające się do plantacji i także z herwą matte, cena za alker 70.000 bliższą informację udziela Urbano Camargo w Roxorois, i dr. Eliseu de Campos Mello w Ponta Grosie.

WIELKI DOM IMPORTOWY

w Kurytybie

Hauer & Irmao

przy ul. Jose Bonifacio Nr. 24. (obok Katedry)

Posiada na składzie wielką ilość żelaza i stali w sztabach, cynku, blachy cynkowej i drutu kolczastego.

Maszyny Rolnicze wszelkiego rodzaju.

Pługi najnowszej konstrukcyi.

Wielki Skład Farb Malarskich wszelkich gatunków.

Pokost, Smary, Oleje, Terpentyna, Lakiery, Pędzle, i t. d.

Naczynia Kuchenne: Noże, Łyżki, Widelce, garnki, rondle i t. d.

Olbrzymi wybór płócien wszelkiego rodzaju:

Algoda, riscados, brim, battiste chitas i t. d. Materye bawelniane i

Wolniane, krajowe i zagraniczne na ubrania dla mężczyzn i kobiet.

Wstążki, Koronki, Guziki, Igły, Grzebienie i inne drobiazgi.

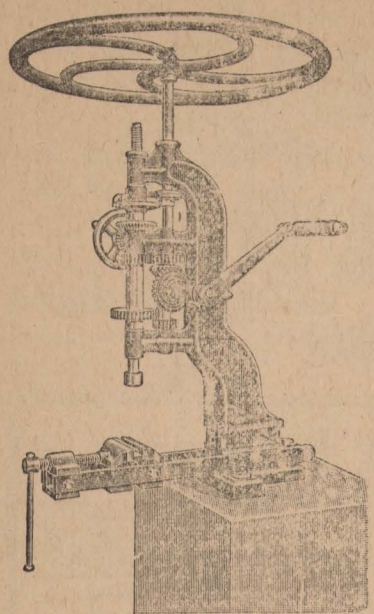
Ceny możliwie niskie!

„Casa Ideal“
Wielki Skład Obuwia!!

CASA IDEAL postanowiła przedstawić swej licznej klienteli największy wybór taniego obuwia. Proszę wykorzystać umiejętnie okazję i nabyć obecnie obuwie tanie i eleganckie po cenie przystępnej dla każdej kieszeni. Nie tracić czasu, nie ociągać się, a zwiedzić czempredzej sklep przy ulicy:

rua José Bonifacio N. 9 — CURITYBA

ALBERT C. ELIAS.

„CASA METAL“

— DE —

HAUER JUNIOR & WEISER

CURITYBA

Rua 15 de Novembro No 140

Caixa do Correo Nr. 140 — Adres telegr.: „METAL“

Polecamy nasz wielki składowy ŻELAZA i STALI w sztabach czworogramastych, okrągłych, dętych zdatnych do wszelkiego rodzaju budowli i powozów, jakoteż *kompletny asortyment wszel-*

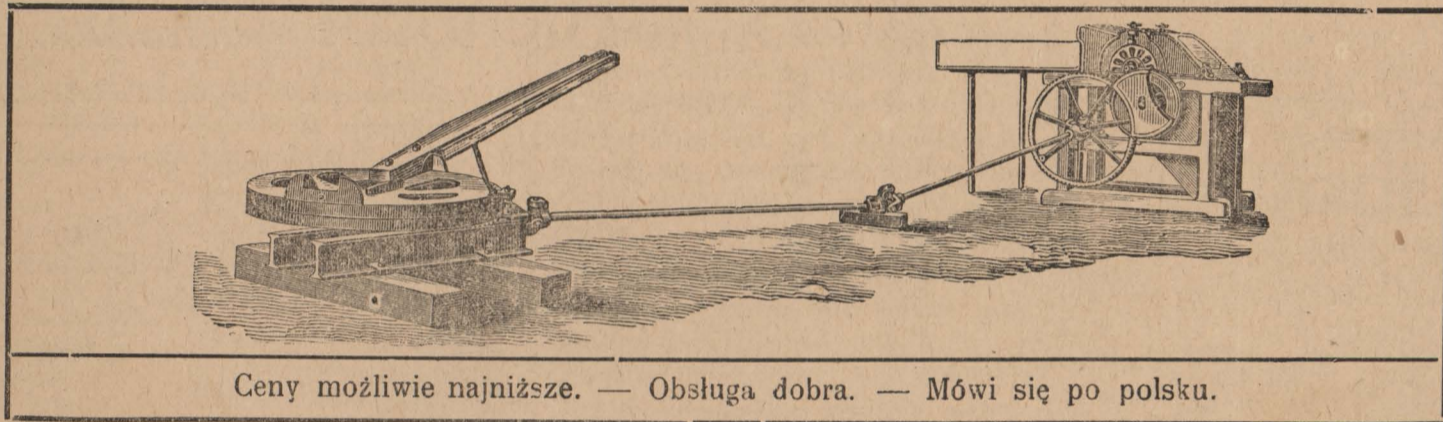
kich naczyń rzemieślniczych.

Plugi, młockarnie i wszelkiego rodzaju narzędzia rolnicze, najnowszej konstrukcji.

Nakrycia stołowe, porcelan, naczynia kuchenne emaliowane.

Pokosty, Smarowidła i Oleje. — *Terpentynę i Lakierę, oraz różne gatunki Farb malarskich.*

Maszyny do szycia.

Ceny możliwie najniższe. — Obsługa dobra. — Mówi się po polsku.

SPRZEDAŻ HURTOWNA I DETALICZNA.

„ISIS-VITALIN“

Badany i aprobowany przez najwyższy urząd sanitarny w Rio de Janeiro.

Zatwierdzony dekretem L. 240 według ustawy L. 5156 z dnia 8-go marca 1904.

ISIS-VITALIN odnawia cały obieg krwi i jest nieocenionym lekiem na każdą chorobę.

ISIS-VITALIN dodaje werwy życiowej i ochoty do życia.

ISIS-VITALIN powoduje zdrowy i czerstwy wygląd.

ISIS-VITALIN ożywia nerwy i dodaje im świeżości i tężyzny.

ISIS-VITALIN pobudza apetyt i przyspiesza trawienie.

ISIS-VITALIN jest bardzo smacznym napojem, chłodzącym rozgorączkowaną krew, służy przeto jako znakomity napój stołowy.

ISIS-VITALIN może każdy z korzyścią dla swego zdrowia spożywać.

ISIS-VITALIN jest ekstraktem w najwyższym stopniu skoncentrowanym dlatego więc niezmiernie tanim środkiem w użyciu.

Jest do nabycia we wszystkich składach.

Zastępca Generalny na Paragę:

OTTO P. R. STAERKE — CURITYBA.

MEDALE JUBILEUSZOWE

z wizerunkiem ks. JÓZEFA PONIA-TOWSKIEGO, sprowadzone z Krakowa, są do nabycia w naszej redakcji.

Cena: Metalowe 2\$000
Bronzowe 10\$000
Srebrne 30\$000

Młyn wraz z 6 szakrami ziemi urodzajnej z herwą w pobliżu S. Mateusza, jest na sprzedaż w całości lub częściowo cena przystępna. Bliższa wiadomość:

Nadolny Bariguy (za Batelem) lub Jan Nadolny S. Matheus.

ZEGARMISTRZ

Reinaldo Tamplin

ul. Riachuelo n. 43. — Curityba

Wykonywa wszystkie zamówienia w zakresie zegarmistrzostwa wchodzące. Przyjmuje również wszelkie najdelikatniejsze roboty z zakresu mechaniki.

Posiada na składzie obfity wybór okularów, cwieków, szkieł i innych optycznych przyborów.

Poleruje, szlifuje i umieszcza szkła i drogocenne kamienie.

Polecą swój zakład względem Szanownej Publiczności.

WIELKI SKLEP POLSKI

Marcina Szyndy et Cia

przy placu Tiradentes 25

Ma zawsze na składzie mąkę pszenną, żytnią i kukurydzaną; cukier, ryż, sól, śledzie, sliwki, rodzenki i wszelkiego rodzaju konserwy owocowe, tudzież najlepszą *kawę mieloną własnej fabryki*; kukurydzą, fasolę, otręby, siewczkę i wszelkie oduktu rolne kolonialne.

Trunki krajowe i zagraniczne w najlepszych gatunkach

Kupuje produkta rolne jak kukurydzą, fasolę ziemniaki, masło jaja, drzewo i t. p. i t. p.

*** ** * *

— Sprzedaż hurtowa na kolonie i detaliczna —

Ceny przystępne

Bazar „UNIA O”

Największy Polski

Dom Handlowy

Ignacego Kasprowicza.

Kurytyba, Avenida Luiz Xavier róg Prasa Ozorio.

Poleca swój wielki składowy bławatnych i wełnianych dla pań i dla mężczyzn etc.

Otrzymałem wprost z Europy; wielki wybór najmodniejszych batistów białych i kolorowych. BLUZY: batistowe i gupirowe. SUKIENECZKI DLA DZIECI. UBRANKA DLA CHŁOPCÓW Casemiry, chevioty, angielskie, brins carsnietey na ubrania męskie, kapelusze, kołnierzyki, koszule, granaty, skarpety etc.

Ceny jak najtańsze.

MASZYN DO SZYCIA.

ŚWIEŻE NASIONA.

NOWE PRZEDSIĘBIORSTWO POLSKIE

Mam zaszczyt zawiadomić Sz. Rodaków zamieszkałych w Paranie, że dn 23 z. m. otworzyłem na Campo Comprido

warsztat kowalski i mechaniczno-słusarski.

W zakres moich prac wchodzi: fojisy, sierpy, sickiery, plugi, powozy i wszelkie naprawy broni, oraz maszyn parowych.

Przyjmuję zamówienia na urządzenie nowych tartaków, młynów, massadorów (do cegieł). — Wykonuje nagrobki żelazne, krzyże i wogóle wszelkie roboty wchodzące w zakres kowalstwa i ślusarstwa. — Liczę na poparcie Rodaków.

Wiktor Kostkowski.

Okulista

Dr. Juliusz Szymański

Docent Uniwersytetu w Chicago (Amer. Półn.)

przyjmuje chorych na *oczy, uszy, nos i gardło* w Kurytybie od 2-iej do 4-iej po poł. w biurze na Praça Tiradentes Nr. 11
Mieszkanie: *Praça Osorio Nr. 1.*

Lecznica w Araukaryi pod nazwą

„Sanatorio Araucaria”

Chorzy z prowincyi mogą wprost zatrzymać się w Araukaryi.

Hotel „Europeo”

Podaję do wiadomości Rodaków przejeżdżających przez portowe miasto SANTOS, że w hotelu „Europeo” znajdują dobre i względnie tanie życie i uczciwą polską obsługę.

Hotel ten znajduje się w pobliżu stacji kolejowej i portu. Mówią tam po lsku i rusku.

Adres: rua São Bento Nr. 3 — Santos
Franciszek Sierpiński.

Jack Dromlewicz

lekarz-dentysta

przyjmuje
codziennie od 8 rana do 5 wieczorem
wyjmuje zęby bez bólu.
rua Conselheiro Barradas Nr. 103.

Nawozy sztuczne.

FERNANDO HACKRADI & CIA

Jeneralny zastępca Kalisyndykatu na Niemcy i United Thomas' Phosphate Works.

Curityba

Caixa postal Nr. 18 Rua VICENTE MACHADO Nr. 21—23 Tel: »HACKRATOS»

Są zawsze na składzie nawozy sztuczne:

azotowe, potasowe i fosforowe,

zdatne w połączeniu do uprawy wszelkiej gleby.

Worki naszych wszystkich nawozów mają powyższy znak czyli prawnie strzeżoną markę. Dokładnych informacji co do użycia sztucznych nawozów udziela fachowy agronom.

Nasi depozytaryusze: pp. Pedro Chiuratti, S. Jose dos Pinhaes. Pedro Schilnas, Araucaria. Stef. Witosławski, Abranches. J. Bach et C, Ponta Grossa. Frederico Zornik, Rio Negro.

Carrapatos?

Bernas?

Hodowcy bydła! Koloniści!

używajcie

Isis-Bichorol

MARCA REGISTRADA

środek niezawolny przeciwko pasożytom bydłowym jak: podskórnym robakom wszelkiego rodzaju, kleszczom, wszom, pchłom i t. p.

„Isis-Bichorol”

z powodu swoich właściwości desinfekcyjnych uanie-szkodliwości ukąszenia zmij i węzów.

Jest tani. Jedna flaszeczka kosztuje tylko **1\$600.** w miejscu, bez opłaty przesyłki.

Nie wietrzeje, nie psuje się chociaż jest w otwartym naczyniu

Dostać można wszędzie!

Browar „Atlantica”

Telefon 395.

Kurytyba

Caixa postal 163.

<i>Atlantica Pilsen</i>	<i>cała flaszka</i>	6\$500
<i>Atlantica Monachium</i>	„ „	6\$500
<i>Coritbana, jasne</i>	„ „	4\$500
<i>Iguassu, ciemne</i>	„ „	4\$500
<i>Culmbach leczniczy</i>	<i>pół flaszki</i>	6\$000

Ceny za tuzin bez flaszek.

DOSTAWIA SIĘ DO DOMÓW.

Zamówienia przyjmuje się każdego dnia do godz. 9 wieczorem.

KRAWIEC POLSKI

JAN FAUCZ

poleca Szan. Rodakom swój pierwszorzędny polski Magazyn ubrań męskich.

Przyjmuje i wykonuje każdy rodzaj ubrania dla panów we wszystkich kolorach i materyach pod gwarancją rzetelnej obsługi. — **Ceny przystępne.**

Przy ul. AMERICA, obok kościółka Rosario.

Skład kapeluszy

»VENUS«

Sprzedaż detaliczna i hurtowna.

CENY UMIARKOWANE.

Dla p. Kupców rabat.

Stanisław Wojski
Curityba - Rua 15 de Novembro N. 18.

Posiada zawsze na składzie: duży wybór kapeluszy, i parasoli wszelkich gatunków dla mężczyzn, pań i dzieci. Duży sortyment łasek, obuwi, koszul, krawatów, manszetów, kołnierzyków, kamizelek zimowych, szkarpetek i t. p. rzeczy
Naprawia się parasole.

Każdy, kto chce kupić tanie i dobre towary powinien odwiedzić ten skład.

Zakład Fotograficzny

„VOLK”

rua 15 de Novembro Nr. 72.

Wykonuje zdjęcia fotograficzne od najmniejszych formatów (mignon) do większej naturalnej — Przyjmuje się zamówienia **ZDJĘĆ OSÓB** lub **WIDOKÓW** nawet poza Kurytybą.

Fotografie wykonuje na najnowszym i najlepszym kartonowym papierze

Konkurencji się nie obawia — tak ze względu na cenę przystępną jakoteż ze względu na sumienne i doskonale wykończenie robót.

Zakład ten, najstarszy w całej Paranie, odznaczony niejednokrotnie złotymi medalami na wystawach w których brał udział poleca się Szanownej Publiczności.